

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

X. Quo in Loco sit celebranda Missa? ubi de Violatione Ecclesiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

113. Additur ulterius in Conclusionem, & casu necessitatis. Et casu necessitatis. Nam in casu necessitatis plures eodem die Missas celebrari potest. Et casu necessitatis. se à Sacerdote jejuno, & qui in prima Missa non fuit Purificationem, patet ex cit. c. Consultuisti. de celebr. Miss. estque communis Doctorum.

114. Porro inter hujusmodi casus necessitatis, potissimum Casus necessitatis. numerantur sequentes. I. Ne moriturus sine S. Viatico decedat, celebratis. quando non adeit alia Hostia consecrata. II. Ne populus die Festo Missa privetur, praesertim in casu, quando plures Sacerdotes qui haberi non possunt, v. g. in Anglia, &c. aut quando Sacerdos habet duas Parochias, & die Festo in utraque celebrare tenetur. III. juxta nonnullos, quando die Festo adveniunt peregrini Missam audituri: vel quando ad Ecclesiam accedit Vir Illustris, utputa Princeps, vel Episcopus. Verum hodie standum est consuetudini locorum, cum ob multiplicationem Sacerdotum aliqui casus raro amplius locum habere soleant.

QUESTIO X.

Quo in Loco sit celebranda Missa? Ubi de Violatione Ecclesiae.

115. **C**ONCL. I. Jure communi, & ordinario, olim Missam Quo in loco de jure communi sit celebranda Missa? celebrare non licuit, nisi in Ecclesia consecrata; sive, ut dicitur c. Nullus. de consecr. dist. 1. Nisi in sacratis ab Episcopo locis. Hodie autem sufficit, Ecclesiam, vel Oratorium esse benedictum, aut etiam non benedictum, dummodo ad hunc solum usum debite deputatum, atque ab Episcopo designatum fuerit. Ita Herinex cit. disp. 8. quest. 11. cum communi: idque inter alia desumitur ex Concilio Trid. Sess. 22. in Decreto de Observandis in celebratione Missarum; ubi prohibetur Episcopis, ne patiantur privatis in domibus, atque omnino extra Ecclesiam, & ad Divinum tantum cultu dedicata Oratoria, Sanctum hoc Sacrificium peragi. Concordant Rubrica Missalis, Tit. De defectibus in Ministerio ipso occurrentibus, ibi: Si celebratur in loco non sacro, vel non deputato ab Episcopo: & consequenter à sensu contrario, sufficit locum ab Episcopo esse deputatum.

116. Dicitur notanter: Jure communi, & ordinario. Siquidem in primis excipitur casus necessitatis, arg. can. 1. de consecr. dist. 1. ubi dicitur Missarum celebrationem non alibi, quam in sacratis Domino locis, absque magna necessitate fieri debere. Unde, cum exceptio firmet regulam in oppositum, tempore magnae necessitatis licet alibi celebrare, in loco tamen honesto.

Gggggg 2

117. Por-

Enumeran-
rortales ca-
sus necessi-
tatis.

117. Porro necessitas celebrandi extra Ecclesiam consecratam in privatis domibus, aut etiam sub dio, in Altari tamen portatili, & loco ceteroquin honesto, juxta Doctores communiter potest esse. I. Si Ecclesie sint diruta, vel ab Infidelibus, sive Hæreticis occupata. II. Si Locus sacer non capiat tot homines, vel Celebrantes: ut in Supplicationibus ad parvas Capellas quandoque contingere solet. Similiter ob eandem necessitatem in publicis Cairis, seu bello, pro Exercitu licitum est celebrare. Herincx, Layman *loc. cit.* & alij.

Episcopus
potest di-
spensare ex
causa ra-
tionabili.

118. Excipitur ulterius, si fiat dispensatio ab Episcopo. Nam Episcopus ex rationabili causa potest dispensare, ut celebretur Missa in loco profano, honesto tamen, et si alijs usibus sit deputatus, ut puta in hypocaufto Nobilis Personæ ex morbo decumbentis, super Altare portatile rite præparatum. Layman *cap. 5. de Sacramento Missæ, num. 4.* & alij. Idem dicendum, si qui à Summo Pontifice privilegium acceperint extra Ecclesiam Missas celebrandi.

An sit licitum, celebrare Missam in aqua, vel mari?

119. Quæres, num sit licitum, celebrare Missam in Aqua, vel mari pro navigantibus? Resp. negativè, regulariter loquendo: idque propter periculum effusionis Sacratissimi Sanguinis. Dicitur, *regulariter loquendo*: nam in longinquis navigationibus v. g. in Indias Orientales susceptis, si magna sit tranquillitas sine ullo tempestatis indicio, adsitque præter Celebrantem alius Sacerdos, qui post Consecrationem firmiter teneat Calicem, ita ut absit omne periculum effusionis Sacri Sanguinis; non pauci Authores, quos citat, & sequitur Lugo *disp. 20. de Eucharistia, sect. 3.* existimant, posse aliquando celebrari in mari. Id ipsum in navigatione Orientali, nonnullis à Sede Apostolica specialiter concessum fuisse, sed pro Triremibus in mari Mediterraneo negatum, refert cit. Lugo *n. 89.*

Non licet celebrare Missam in Ecclesia polluta.

120. CONCL. II. Non licet celebrare Missam in Ecclesia polluta, seu violata. Ita communis; & pater ex *c. Proposuiti, ac seqq. de Consecr. Ecclesie, cum concordantijs.* Hinc Rubricæ Missalis, *Tit. De defectibus in ministerio ipso occurrentibus*, sic habent: *Si Sacerdote celebrante violatur Ecclesia ante Canonem, dimittatur Missa: si post Canonem, non dimittatur.* Hæc ibi. Incipit autem Canon, post dictum *Sanctus*, ab illis verbis: *Te igitur Clementissime Pater, &c.* Nihilominus, etsi celebrans in Ecclesia polluta mortaliter peccet; uti patet ex prohibitione Ecclesie, & gravitate ipsius materiæ: nullam tamen Censuram, vel Irregularitatem talis incurrit, cum hæc Jure statuta non reperiatur. Bonacina *quest. 4. de Matrim. punct. ult. n. 26.* cum communiore.

121. Quæ-

121. Quæres autem occasione hujus Conclusionis, & quantum attinet alteram partem Quæstionis, quibus modis Ecclesia violatur? Resp. Generatim loquendo, quinque præcipue modis violatur, seu polluitur Ecclesia. Et quidem

122. I. Violatur Ecclesia per injuriosam humani sanguinis effusionem. Requiritur autem ad hoc, ut percussio seu vulnus infligatur homini existenti in Ecclesia, & non super tectum, aut currim, aut subtus speluncam Ecclesiæ (g) sive deinde sanguis effundatur intra, sive extra Ecclesiam; imò etiamsi vulnerans existat extra Ecclesiam. Deinde requiritur, ut percussio sit gravis, seu talis, quæ sit peccatum mortale: Unde si casu quis alterum percutiat, vel eum veniali tantum culpâ excutiat alteri sanguinem è naribus (v. g. cum pueri ex veniali solum cholera sese percutiunt, usque dum manent sanguine è naribus) Ecclesia non polluitur. Tandem requiritur, ut tale factum sit notorium, juris, aut facti notitiâ: universim enim, ut Ecclesiæ aut Altaris violatio inducatur, oportet factum esse notorium; idque vel per sententiam Judicis, aut confessionem in Judicio factam, quod dicitur *Notorium juris*; vel per evidentiam rei, quæ tergiversatione aliquâ celari non possit, quod vocant *Notorium facti*.

123. II. Violatur Ecclesia per homicidium injuriosum, ac notorium, quod, vel cujus causa intra Ecclesiam perpetrata est, licet fiat sine sanguinis effusione. Dicitur notanter, *cujus causa intra Ecclesiam perpetrata est*: nam, si quis foris sit percussus, & postmodum in Ecclesiam se recipiat, ibique quantumvis copioso sanguine effuso moriatur, non violatur Ecclesia. Cæterum sufficit in proposito, ut homicidium sit injuriosum ipsi Ecclesiæ, seu sanctitati loci, quamvis non sit injuriosum ipsi occiso; unde si quis seipsum in Ecclesia suspendat, vel Judex cuiquam Reo in Ecclesia mortis supplicium inferat, adhuc violabitur Ecclesia.

124. III. Violatur Ecclesia per illicitam, & notoriam humani seminis effusionem factam intra Ecclesiam, non autem in turre tantum, vel super tectam, ut supra n. 122. in simili dictum est: repugnat enim ea sanctitati loci. Quod si ejusmodi effusio sit involuntaria, aut si accidat in somno, licet causa sit data in vigilia, non violatur Ecclesia: nam hoc ipso, quod ipsa accidat in somno, secundum se non est libera. Herincx *loc. cit. q. 11. n. 119*. Bonacina *num. 19*. Navarrus, Sylvester, & alij. Sufficit autem, sive ea seminis effusio fiat per pollutionem voluntariam, sive per fornicationem: utroque enim modo violatur Ecclesia, si ea sit notoria juris, vel facti notoreitate.

G g g g g 3 125. De

Ecclesia
polluitur
quinque
præcipue
modis.

I. Per injuriosam humani sanguinis effusionem; & qualem? (g) *Ut dicitur Tr. 12. Dist. 2. n. 7.*

II. Per injuriosum homicidium.

III. Per illicitam humani seminis effusionem.

Et quid de
actu conju-
gali ?

125. De actu conjugali dubitant Doctores, quibusdam absolute affirmantibus, alijs negantibus, ceteris vero magis probabiliter excusantibus duntaxat casum necessitatis; quæ contingere potest ob probabile periculum incontinentiæ, si conjuges longo tempore intra Ecclesiam cohabitare teneantur.

IV. Per sepul-
turam excommu-
nicati vi-
tandi.

(h) Tract.
23 Dist.
2. n. 26.

126. IV. Violatur Ecclesia per sepulturam excommunicati. Hoc tamen post Concilium Constantiense intelligendum est de excommunicato non tolerato, videlicet de illo, qui aut publice denunciatus est, aut notorius percussor Clerici exiit: hi enim soli defacto sunt vitandi in vita, ac proinde etiam in morte; juxta illam regulam, *Quibus non communicamus vivis, non communicamus defunctis*: c. Sacris. de Sepulturis. Nec obstant dicta superius (h) ubi cum probabiliori Doctorum negatur, excommunicatum toleratum absque prævia absolutione posse sepeliri in loco sacro. Ratio enim disparitatis est: quia Concilium Constantiense noluit ipsosmet excommunicatos in aliquo relevare, aut eis quomodolibet suffragari; sed solum intendit tollere alia incommoda, quæ ex antiqua generali prohibitione communicationis Fidelium cum excommunicatis sæpius oriebantur, atque in posterum oriri poterant, inter quæ merito connumeratur Violatio Ecclesiæ per sepulturam excommunicati: sicque etiam talis Violatio Ecclesiæ defacto solum procedit in duobus enumeratis casibus.

V. Per sepul-
turam Paga-
ni, seu Infi-
delis.

127. V. Violatur Ecclesia per sepulturam Pagani, seu Infidelis, prout habetur c. Ecclesia. de consec. dist. 2. Et hoc etiam intelligendum de infante necdum baptizato. Quod si tamen infans in utero matris mortuus sit, potest unacum matre Christiana sepeliri in Loco sacro: quia foetus est pars matris, & unum quasi cum ea corpus censetur, arg. L. 1. ff. de Ventre inspiciendo, ibi: *Partus enim, antequam edatur, mulieris portio est vel viscerum.*

Alij duo
modi à non-
nullis ad-
duantur.

128. Dicitur notanter num. 121. *quinque præcipue modis.* Nam nonnulli addunt duos alios modos Violationis Ecclesiarum; videlicet, quando Ecclesia benedicatur, vel consecratur, ab Episcopo excommunicato publico; item, quando parietes Ecclesiæ consecratæ majori ex parte simul dejiciuntur, ac destruantur, ut reedificari debeat. Verùm de priori casu merito dubitant ceteri Doctores; cum ejusmodi Violatio nulli claro textui Juris innitatur, atque in poenalibus non sit facienda extensio, nisi habeatur in Jure: unde sententiam negativam appellat Bonacina *loc. cit. n. 22.* probabilissimam. Posteriori autem casu potius Ecclesia destruitur, quàm polluitur.

129. Quæres II. An polluta Ecclesiâ etiam polluatür Cœmeterium, & e contra? Resp. cum communi. Polluta Ecclesiâ an polluatür Cœmeterium, si ei contiguum sit; non tamen vicillim polluto Cœmeterio polluitur Ecclesiâ. Ita communis & habetur decisum cap. un. de Consecrat. Eccles. in 6. Accedit ratio: quia, ut inquit Reg. 42. Juris in 6. Accessorium naturam sequi congruis principalis, non e contra: atqui Cœmeterium, si sit contiguum, est accessorium Ecclesiâ; ergo. Additur notanter, si sit contiguum: nam secus est, si Cœmeterium fuerit remotum ab Ecclesiâ, prout notatur cit. cap. un. in 6.

Polluta Ecclesiâ an polluatür Cœmeterium & e contra?

130. Quæres III. Quid juris, quando in dictis casibus factum est occultum? Resp. Locus sacer in eiusmodi casibus non censetur pollutus, ita ut indigeat reconciliatione, quamdiu de eis publicè non conitat. Ita Glossa communiter recepta cap. 1. §. pollui. de Consecrat. Eccles. in 6. Quare, quamdiu res manet occulta, ita ut nemo, vel non nisi pauci sciant, Ecclesiâ quoad iudicium humanum non est polluta: censetur autem polluta, quando cunque res mala propalabitur, & de facto publicè constabit; quia tunc bona fama, ejusque exultimatio apud homines deperdita erit, ac proinde indigebit reconciliatione.

Quid, si in dictis casibus factum est occultum?

131. Quæres IV. Quid agendum, si Ecclesiâ fuerit polluta, seu violata? Resp. Cùm per se loquendo sit grave peccatum, celebrare in Ecclesiâ violata, hinc eadem prius est reconcilianda. Ita communis.

Quid agendum, si Ecclesiâ sit polluta?

132. Et quidem, si Ecclesiâ prius fuit solemniter consecrata, eam solus Episcopus reconciliare potest, adhibita aquâ per ipsum benedictâ, ac vino & cinere mixtâ: unde simplex Sacerdos Ecclesiâ consecratam reconciliare nequit, nisi ex commissione Summi Pontificis.

Et quomodo reconcilianda, & à quo?

133. Dicitur notanter, nisi ex commissione Summi Pontificis: nam hac accedente poterit etiam simplex Sacerdos Ecclesiâ consecratam reconciliare. Quo modo ex privilegio, & concessione Domini Papæ, Superiores FF. Minorum possunt Ecclesiâs sibi subiectas, aquâ tamen prius per Episcopum consecratâ, reconciliare, quando Episcopus distat duabus dietis (una dieta continet viginti miliaria italica, quæ faciunt quatuor vel quinque Germanica) prout eisdem concessum à Leone X. & refertur in Compendio Privilegiorum. §. Benedicere.

Quid de FF. Minoribus?

134. Dicitur ulterius, Ecclesiâ consecratam. Nam si Ecclesiâ solum fuerat benedicta, seu autoritate Episcopi ad Divinum

Aut si Ecclesiâ sit tantum benedicta?

Cul-

Cultum, aque Officium deputata, poterit etiam simplex Sacerdos eam reconciliare aquâ à se benedictâ; prout notat cum alijs Layman *loc. cit. num. 12.* Quamvis decens sit, ac ita consuetum, ut negotium hoc prius Episcopo significetur.

Ecclesia pol-
luta, an re-
concilietur
per celebra-
tionem
Missæ?

135. Addunt nonnulli Auctores, videlicet Sâ *ſ. Ecclesia*, *n. 19.* Castro, Avila, quando Sacerdos celebrat in Ecclesia polluta, præsertim bonâ fide (imò & malâ fide) iam propter summam virtutem tanti Sacrificii Ecclesiam haberi pro reconciliata. Accedit textus *c. De fabrica, de consecr. dist. 1.* Sed hanc sententiam meritò rejiciunt Layman *loc. cit. num. 13.* Sannig *dist. 5. de Missa, quæst. 10. num. 23.* & alij: cum ea nullo jure fundata sit. Nam textus citatus loquitur de alio casu, ut notat Engel *tit. de Consecrat. Eccles. num. 15.* ubi, quamvis non nihil faveat priori sententiæ, illico subjungit, quod tutius sit, verâ reconciliatione uti, quam sacri Canones præscribunt.

Quid agen-
dum, si du-
rante Missâ
violatur Ec-
clesia?

136. Quæres V. Quid agendum, si durante Missâ contingat Ecclesiam violari? Resp. conformiter Rubricis Missalis, *n. 120.* relatis, si id accidat ante Canonem, dimittendam esse Missam: secus, si post Canonem. Quid autem sit agendum, quando sub Missæ Sacrificio ingreditur Ecclesiam excommunicatus vitandus: dictum est *Tract. 13. Dist. 2. n. 40.*

Q U Æ S T I O X I.

De alijs notabilibus Dubijs circa Sacrificium
Missæ.

An plures
possint ean-
dem Hosti-
am conse-
crare?

137. **Q**uæritur I. An plures simul eandem Hostiam consecrare possint? Ratio dubitandi est: quia Sacerdotes noviter ordinati, juxta Pontificale Romanum morantur, ut unâ cum Episcopo, eisdem ordinante, proferant verba Consecrationis, & cætera peragant, quæ habentur in Canone Missæ; atqui eo tempore jam habent iidem Sacerdotes potestatem consecrandi; ergo.

Et quomo-
do?

138. Resp. Possunt plures simul eandem Hostiam consecrare, dummodò formam Consecrationis cum debita intentione simul super eandem Hostiam proferant, & absolvant: quòd si verò unus eorum, intendens absolutè consecrare, alterum in finienda prolatione formæ præveniat, tunc ipse solus consecrabit, non verò alter. Ita communis Theologorum; & ratio hujus potestatis partis est: quia Hostia semel consecrata, est incapax ulterioris Consecrationis.

139. Nec